حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی

شهادت؛ انتخاب آگاهانه در مسیر رضایت الهی

حجت‌الاسلام والمسلمین حمید ملکی در مراسم تجلیل از خانواده‌های معظم شهدای روحانی و طلبه جنگ‌های تحمیلی دوم و سوم که به‌همت معاونت امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه در شبستان حضرت فاطمه زهرا علیها السلام حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام برگزار شد، با اشاره به جایگاه والای شهادت در فرهنگ اسلامی، اظهار کرد: شهادت از والاترین مراتب قرب الهی است و اشتیاق انسان‌های مؤمن برای رسیدن به این مقام معنوی بسیار زیاد است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم افزود: هرچه انسان معرفت بیشتری نسبت به خداوند متعال و مسیر بندگی داشته باشد، جایگاه شهادت را عمیق‌تر درک می‌کند؛ چراکه شهادت در نگاه اهل ایمان، فرصتی برای ملاقات با پروردگار و رسیدن به مرتبه‌ای بلند از بندگی و قرب الهی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، با بیان اینکه انسان‌های بزرگ اهدافی فراتر از زندگی مادی دارند، تصریح کرد: هنگامی که انسان مسیر خود را در جهت رضایت الهی تشخیص دهد، از فداکاری و ایثار در این راه دریغ نخواهد کرد.

وی ادامه داد: شهدا با انتخاب آگاهانه مسیر حق، الگویی ارزشمند از ایمان، اخلاص و پایبندی به آرمان‌های الهی برای جامعه به یادگار گذاشته‌اند. آنان با گذشتن از جان خود در راه اعتقادات و ارزش‌های‌شان، نشان دادند که باورهای الهی و آرمان‌های متعالی، می‌تواند از مهم‌ترین انگیزه‌های انسان برای ایثار و فداکاری باشد.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم، با اشاره به ضرورت شناخت عمیق‌تر مقام شهدا خاطرنشان کرد: درک حقیقت شهادت، نیازمند شناخت مسیر بندگی و توجه به هدف نهایی زندگی انسان است؛ از این‌رو، هرچه معرفت انسان نسبت به خداوند و مسئولیت‌های دینی و اخلاقی خود بیشتر شود، بهتر می‌تواند عظمت فداکاری شهدا را درک کند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود، با اشاره به دشواری و سنگینی داغ فقدان عزیزان شهید، اظهار کرد: از دست‌دادن فرزند، همسر یا دیگر اعضای خانواده، اندوهی عمیق و سنگین به همراه دارد؛ اما ایمان و صبر می‌تواند این اندوه را به عاملی برای رشد معنوی و استحکام روح انسان تبدیل کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، با تأکید بر تأثیر معنوی شهادت بر خانواده‌های شهدا بیان کرد: گذشت زمان لزوماً از عمق دلتنگی خانواده‌های شهدا نمی‌کاهد؛ بلکه گاهی هرچه زمان بیشتری می‌گذرد، انسان بیش از پیش به بزرگی فداکاری شهید و عظمت مسیری که او انتخاب کرده است، پی می‌برد.

وی افزود: خانواده‌های شهدا در کنار تحمل داغ و رنج فراق عزیزان خود، با صبر، استقامت و پایبندی به ارزش‌های دینی، ظرفیت بزرگی از ایمان و پایداری را به نمایش می‌گذارند؛ ظرفیتی که می‌تواند برای دیگران الهام‌بخش باشد و به تقویت روحیه مقاومت و مسئولیت‌پذیری در جامعه کمک کند. خانواده‌های شهدای روحانی؛ نماد صبر و استقامت در مسیر آرمان‌های الهی هستند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، با تأکید بر ضرورت پاسداشت عملی آرمان‌های شهدا گفت: یاد شهیدان زمانی زنده می‌ماند که جامعه در عمل نیز راه آنان را ادامه دهد و در مسیر مبارزه با ظلم، ایستادگی در راه حق و خدمت به مردم گام بردارد.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم تأکید کرد: تکریم شهدا و خانواده‌های آنان نباید تنها به برگزاری مراسم و یادبودها محدود شود؛ بلکه باید با شناخت سیره شهدا، پایبندی به ارزش‌هایی که آنان برای آن فداکاری کردند و تلاش برای تحقق آرمان‌های‌شان در عرصه‌های مختلف زندگی اجتماعی همراه باشد.

در بخش دیگری از این مراسم، از کتاب «فرهنگنامه شهدای روحانی» جنگ تحمیلی دوم و سوم رونمایی شد. این اثر با محوریت معرفی و ثبت یاد و نام شهدای روحانی و طلبه، در راستای پاسداشت فداکاری‌های این قشر و ماندگار کردن یاد و خاطره آنان معرفی شد.

گفتنی است، در پایان این مراسم، خانواده‌های معظم شهدای روحانی ضمن غبارروبی حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام مورد تجلیل و تکریم قرار گرفتند.

آیت‌الله سیداحمد خاتمی

انتخاب رهبری نقشه تفرقه‌افکنان را نقش بر آب کرد

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری گفت: در آن شرایط حساس جنگ و با تدابیر در نظر گرفته‌شده، جلسه مجلس خبرگان تعیین رهبر انقلاب برگزار شد و با انتخاب حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای، ترامپ بیچاره و نقشه تفرقه‌افکنان نقش بر آب شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله سیداحمد خاتمی، عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری ۲۵ مهرماه در دیدار مشاور رئیس مجلس شورای اسلامی در امور روحانیت که به‌منظور بازدید از دفتر تبلیغات اسلامی به قم سفر کرده بود، با اشاره به برگزاری جلسه مجلس خبرگان و انتخاب آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای، تأکید کرد: این انتخاب، نقشه تفرقه‌افکنانه دشمن را نقش بر آب کرد.

استاد حوزه علمیه قم همچنین در خصوص اقدامات دکتر قالیباف در ایام جنگ و مذاکرات، با تأکید بر اینکه آقای قالیباف را یک رزمنده می‌دانم و جنس ایشان از جنس انقلاب است، عنوان کرد: در جنگ‌ها باید نقاط قوت خودی و نقاط ضعف دشمن بیشتر نشان داده شود.

عضو فقهای شورای نگهبان، در ادامه درباره مصوبه مجلس درخصوص برگزاری غیرحضوری صحن علنی در شرایط ویژه گفت: تمامی اعضای شورای نگهبان، موافقت خود را در این خصوص اعلام کردند.

در ابتدای این دیدار نیز حجت‌الاسلام والمسلمین احد آزادی‌خواه، نماینده مردم ملایر و مشاور رئیس مجلس شورای اسلامی در امور روحانیت، درباره مسائل روز کشور، جایگاه مجلس خبرگان رهبری، عملکرد مجلس شورای اسلامی و شرایط ویژه کشور نکاتی را ارائه کرد.

وی در این دیدار ضمن ابلاغ پیام تقدیر رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص اقدام شایسته اعضای مجلس خبرگان در آن شرایط حساس و انتخاب رهبر انقلاب، با رد سیاه‌نمایی درباره تعطیلی مجلس گفت: در گزاره‌ای سیاه‌نمایی شد که مجلس تعطیل است و چرا این‌گونه است؟!؛ درحالی‌که با توجه به شرایط ویژه کشور و تأکیدات نیروهای امنیتی، جلسات کمیسیون‌ها، کمیته‌ها، فراکسیون‌ها و هیئت‌رئیسه مجلس هرگز تعطیل نشد و در این جلسات وزرا و معاونین حضور داشتند و وظیفه نظارتی مجلس انجام می‌شد.

این نماینده مردم در مجلس افزود: جلسات صحن علنی نیز به‌صورت غیرحضوری و ویدئوکنفرانسی برگزار شد.

روایت دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم السلام از آیت‌الله واصف لاهیجی رحمه الله علیه

پنج دهه پژوهش علمی و تبلیغ دین از روستاهای گیلان تا فرانکفورت آلمان

نماینده مردم استان گیلان در مجلس خبرگان رهبری، با تأکید بر جامعیت علمی، توانایی‌های ادبی و مجاهدت‌های تبلیغی آیت‌الله حاج شیخ محمد واصف لاهیجی رحمه الله علیه، خواستار بازشناسی ابعاد علمی و معرفی آثار این عالم گیلانی شد.

استاد رمضانی گیلانی، دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم السلام، ۷ آبان در مراسم یادبود سی‌امین سالگرد رحلت این عالم ربانی در قم، با اشاره به ابعاد گسترده علمی، فقهی، فلسفی، ادبی و تبلیغی این شخصیت حوزوی اظهار کرد: جامعیت علمی آیت‌الله واصف لاهیجی به‌گونه‌ای است که شناخت کامل ابعاد شخصیت او نیازمند بررسی و تأمل بیشتری است و به نظر می‌رسد، این عالم برجسته همچنان در جامعه علمی ما ناشناخته مانده است.

استاد حوزه علمیه قم، با بیان اینکه حوزه‌های علمیه در روزگار کنونی نیز در برخورداری از شخصیت‌هایی که در مجموعه گسترده‌ای از علوم تخصص داشته باشند، با محدودیت مواجه‌اند، افزود: اگر شخصیتی، علاوه بر تسلط بر علوم حوزوی، در حوزه‌های نوین همچون فیزیک، ریاضیات و شیمی نیز دانش گسترده‌ای داشته باشد و هم‌زمان با تسلط بر ادبیات، چندین دیوان شعری از خود بر جای گذارد، با شخصیتی کم‌نظیر مواجه هستیم.

تألیف مباحث پیچیده اصولی و فقهی ... در قالب منظوم

بنده حدود ۴۵ تا ۴۶ سال با کتاب‌های حوزوی سروکار داشته‌ام؛ اما پس از مطالعه برخی آثار و نوشته‌های مربوط به این شخصیت در روزهای اخیر، به این نتیجه رسیده‌ام که حتی برای اظهارنظر درباره برخی ابعاد علمی و ادبی او باید با احتیاط و تأمل بیشتری پیش رفت.

اینکه شخصیتی مباحث کتاب «کفایة‌الاصول» را در بیش از هزار بیت به نظم درآورد، به فهم عمیق اصولی نیاز دارد؛ همچنین به نظم‌کشیدن مباحث فقهی در حدود ۱۷۰ بیت، مستلزم برخورداری از دانش فقهی است و سرودن مباحث منطق در ۲۲ سالگی نیز نشان‌دهنده تسلط بر این دانش است.

ابتکارهای ادبی و سروده‌های بدیع

به نظم درآوردن مباحث حکمت، کاری دشوار است و به توانایی علمی و ادبی ویژه‌ای نیاز دارد. آیت‌الله واصف لاهیجی رحمه الله علیه علاوه بر تسلط بر حوزه‌های مختلف دانش، در شعر و زبان‌های گوناگون نیز توانمندی‌های قابل توجهی داشته و برخی از سروده‌های او از ابتکارهای ادبی خاصی برخوردار است؛ از جمله اشعار منکوسه که برای روشن‌شدن ابعاد فنی و ادبی‌شان، نیازمند مطالعه و تأمل بیشتری است.

برخی افراد متناسب با شناخت خود، این شخصیت را با شیخ بهایی مقایسه کرده‌اند، چون از نظر جامعیت علمی، شخصیتی قابل تأمل است، لذا باید برای شناخت دقیق‌تر ابعاد علمی و ادبی او، پژوهش‌های گسترده‌تری انجام شود.

لزوم معرفی شخصیت‌های برجسته علمی و اخلاقی

شناخت این بزرگان تنها به آشنایی با آثار فقهی و اصولی آنان محدود نمی‌شود و ابعاد اخلاقی، تربیتی و سلوک دینی آنان نیز شایسته بررسی است.

در کتاب «ستارگان حرم»، ۱۸۸ اثر از این شخصیت ثبت شده است؛ البته درباره برخی آثار، توضیح و معرفی دقیق‌تری لازم است و گزارش‌هایی نیز از وجود مقالات دیگر و از بین‌رفتن بخشی از نوشته‌های او مطرح شده است. از جمله آثاری که در روزهای اخیر مطالعه کرده‌ام، کتاب «هنر و مذهب در خدمت خلق» است که می‌تواند بخشی از گستره فکری و نگاه این عالم به پیوند دانش، هنر و دین را نشان دهد.

ضرورت بازشناسی میراث علمی بزرگان

آیت‌الله واصف لاهیجی، از چهره‌های کم‌نظیر استان گیلان بود و به نظر می‌رسد، شناخت ابعاد مختلف شخصیت او، معرفی آثار و بررسی دقیق میراث علمی‌اش، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد. پاسداشت این شخصیت‌ها تنها برگزاری مراسم بزرگداشت نیست؛ بلکه باید زمینه شناخت آثار، بررسی علمی اندیشه‌ها و معرفی خدمات آنان به نسل جدید فراهم شود.

تبلیغ دین از نوجوانی تا سال‌های پایانی عمر

ایشان در ۱۷ سالگی ملبس به لباس روحانیت شد و از همان دوران تا حدود ۷۰ سالگی، به فعالیت تبلیغی ادامه داد. این عالم در مناطق مختلف، از جمله اصفهان و شهرهای اشتوتگارت و فرانکفورت آلمان، به تبلیغ رفت. آیت‌الله واصف لاهیجی رحمه الله علیه در بخشی از دوران حضور خود در آلمان، اشعار منکوسه‌اش را سرود و در مقطعی نیز در فرانکفورت برای ساخت مسجد فعالیت داشت.

برخی به ایشان گفته بودند که با توجه به جایگاه علمی و اجتهادی‌اش، بهتر است در روستای خود به تبلیغ نپردازد؛ اما آیت‌الله واصف لاهیجی شأن خود را در خدمت تبلیغ دین می‌دانست و در طول بیش از پنج دهه فعالیت تبلیغی، این مسیر را ادامه داد. ایشان حتی در سال‌های پایانی عمر، تا پیش از بیماری منتهی به رحلت، از فعالیت تبلیغی دست نکشید و تنها در چند سال پایانی، کیفیت حضورشان در روستای محل خدمت سابق تغییر یافت.

نباید خدمت تبلیغی را صرفاً به تدریس در مراکز علمی یا فعالیت در محیط‌های شناخته‌شده محدود کرد؛ بلکه حضور در میان مردم و پاسخ‌گویی به نیازهای دینی آنان، بخشی اساسی از رسالت روحانیت است.

دفاع علمی از دین در برابر جریان‌های فکری معارض

این عالم در کنار فعالیت‌های علمی و تبلیغی، نسبت به جریان‌های فکری معارض با دین نیز حساسیت داشت و درصدد پاسخ‌گویی به آنها برمی‌آمد. فضای فکری و سیاسی سال‌های ۱۳۲۸ و ۱۳۲۹ و فعالیت حزب توده در ایران، جریان‌های مادی‌گرا و ضد دینی در عرصه‌های مختلف فعالیت داشتند و آیت‌الله واصف لاهیجی از جمله عالمانی بود که با چاپ کتاب «احراق لانه‌های فساد» و با شواهد و استدلال‌های عقلی و منطقی، اندیشه‌های حزب توده را به‌خوبی نقد کرد و اهداف پلید و استعماری پدیدآورندگان آن را با قلمی شیوا و محکم تبیین نمود و با شناخت جریان‌های فکری زمان خود، به دفاع از دین و پاسخ‌گویی به چالش‌های فکری پرداخت.

بازخوانی اندیشه آیت‌الله واصف لاهیجی درباره تقلید

کتاب «از چه شخصیتی باید تقلید کنیم؟» از آثار آیت‌الله واصف لاهیجی که در سال ۱۳۴۲ نوشته شده، از جمله آثاری است که بازخوانی آن می‌تواند در شناخت شیوه استدلال و نگاه این عالم به مسائل دینی و فقهی مؤثر باشد. فرزند این عالم، دکتر جعفر واصف، در تحقیق و آماده‌سازی آثار او تلاش‌های زیادی کرده است. بررسی دقیق چنین آثاری نشان می‌دهد که آیت‌الله واصف لاهیجی در تبیین موضوعات دینی، از ادبیات استدلالی و متناسب با مسائل زمان خود بهره می‌گرفت.

در این اثر، رجوع افراد به متخصصان در حوزه‌های گوناگون زندگی، امری طبیعی و مبتنی بر فطرت و ارتکاز انسانی معرفی می‌شود؛ همان‌گونه که انسان برای درمان به پزشک و برای امور فنی و ساختمانی به مهندس مراجعه می‌کند، در مسائل دینی نیز رجوع به متخصص دین، محدث، مجتهد و مرجع دینی امری بدیهی و عقلانی است.

شیخ انصاری رضوان الله تعالی علیه در کتاب «کفایة‌الاصول» درباره استدلال عقلی بر تقلید تأکید دارد؛ اما آیت‌الله واصف لاهیجی در اثر خود، با تکیه بر مبانی فطری و ارتکازی، این موضوع را از زاویه‌ای دیگر نیز توضیح می‌دهد و به تبیین چرایی رجوع افراد غیرمتخصص به متخصصان می‌پردازد.

نوآوری‌های ادبی؛ از شعر چندزبانه تا سروده‌های منکوسه

برخی ویژگی‌های کم‌نظیر آثار ادبی آیت‌الله واصف لاهیجی که گلچینی از این آثار در کتاب «هنر و دین در خدمت خلق» جمع‌آوری شده است، از نظر ساختار ادبی و شیوه چینش واژگان و ابیات، ویژگی‌هایی دارند که فهم دقیق آنها، نیازمند بررسی تخصصی است. در برخی آثار، ترکیب فارسی و عربی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های زبانی دیگر، از جمله گیلکی و کردی، به چشم می‌خورد و این ویژگی‌ها از ابتکارهای ادبی او حکایت دارد. ضروری است برای درک دشواری برخی از این سروده‌ها حتی برای آشنایان با ادبیات عرب، از دیدگاه متخصصان زبان و ادبیات برای تحلیل دقیق این آثار استفاده کرد.

ابعاد گسترده علمی، ادبی، تبلیغی و اجتماعی

آیت‌الله واصف لاهیجی شخصیتی برخوردار از ابعاد گسترده علمی، ادبی، تبلیغی و اجتماعی بود و شناخت جامع او مستلزم آن است که آثارش به‌صورت روشمند گردآوری، تصحیح، تحلیل و معرفی شود.

ضرورت توجه بیشتر به معرفی مفاخر علمی

بازشناسی این میراث علمی، مسئولیتی بر عهده مراکز حوزوی، دانشگاهی و فرهنگی است و توجه بیشتر به معرفی مفاخر علمی گیلان و انتقال تجربه‌های علمی، اخلاقی و تبلیغی آنان به نسل‌های آینده ضرورت دارد.